

Na osnovu člana 3. stav 4. Zakona o sudijama ("Službeni glasnik RS", br. 116/08, 58/09 i 104/09) i člana 13. alineja 14. Zakona o Visokom savetu sudstva ("Službeni glasnik RS", broj 116/08),

Visoki savet sudstva, na sednici održanoj 14. decembra 2010. godine, doneo je

Etički kodeks

Kodeks je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 96/2010 od 18.12.2010. godine.

Etičkim kodeksom utvrđuju se etički principi i pravila ponašanja sudija kojih se moraju pridržavati u cilju očuvanja i unapređenja dostojanstva i ugleda sudije i sudstva.

1. NEZAVISNOST

Sudija je u vršenju sudijske funkcije nezavisan i potčinjen samo Ustavu i zakonu.

Sudija je slobodan u zastupanju svog shvatanja, utvrđivanju činjenica i primeni prava u svemu o čemu odlučuje.

Sudija nije dužan da ikome, pa ni drugim sudijama i predsedniku suda, objašnjava svoja pravna shvatanja i utvrđeno činjenično stanje, izuzev u obrazloženju odluke ili kad to zakon posebno nalaže.

Primena:

1.1. Sudija vrši sudijsku funkciju nezavisno, bez ikakvog spoljašnjeg uticaja, ograničenja, nagovaranja, pritisaka, pretnji ili mešanja od strane bilo koga.

1.2. Sudija je nezavisan u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast, medije i druge institucije društva, političke partije, druge sudije i u odnosu na stranke u postupku u kome sudi.

1.3. Sudija promovise visoke standarde sudijskog ponašanja i pridržava ih se u cilju održavanja i jačanja poverenja javnosti u nezavisnost sudija i sudova.

1.4. Sudija brani nezavisnost suda od političkih pritisaka, intervencija i uticaja u svakoj prilici. Sudija neće učestvovati na javnim raspravama političke prirode, osim kada se rasprava odnosi na pitanja koja se tiču rada sudova i nezavisnosti sudstva.

2. NEPRISTRASNOST

Sudija je dužan da nepristrasno vodi postupak po svojoj savesti, u skladu sa vlastitom procenom činjenica i tumačenjem prava, uz obezbeđenje pravičnog suđenja, suđenja u razumnom roku i poštovanja procesnih prava stranaka garantovanih Ustavom, zakonom i međunarodnim aktima,

Primena:

2.1. Sudija obavlja sudijsku funkciju objektivno, bez naklonosti, predubeđenja i predrasuda prema stranama u postupku zasnovanih na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, verskim ubeđenjima, političkoj opredeljenosti, polu, starosnoj dobi i drugim ličnim svojstvima.

2.2. Sudija u obavljanju sudijske funkcije, svojim ponašanjem u sudu i van suda, održava i jača poverenje javnosti i stranaka u postupku u nepristrasnost sudija i sudova.

2.3. Sudija je dužan da se uzdrži od suđenja u postupcima u kojima postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu nepristrasnost. Sumnju u nepristrasnost sudije naročito podstiču porodične, prijateljske, poslovne, socijalne i slične veze sa strankama i njihovim zastupnicima.

2.4. Sudija je dužan da posvećuje jednaku pažnju oprečnim interesima stranaka i da objektivno vodi postupak i donosi odluke.

2.5. Sudija je dužan da se uzdrži od davanja izjava ili komentara u javnosti, zbog kojih bi se u predmetima u kojima postupa mogao stvoriti utisak pristrasnosti i narušiti pravičnost suđenja. Sudija je dužan da se uzdrži od davanja bilo kakvih obaveštenja ili komentara u medijima o konkretnim predmetima koji bi mogli da utiču na ishod postupka.

2.6. Sudija mora da izbegava učešće u političkim aktivnostima, koje mogu da ugroze utisak nepristrasnosti.

2.7. Sudija može da učestvuje u građanskim, dobrotvornim i verskim aktivnostima, pod uslovom da se te aktivnosti ne odražavaju negativno na obavljanje sudijske funkcije.

2.8. Sudija je dužan da van suda, u svojim ličnim odnosima sa pripadnicima pravne profesije, izbegava situacije koje bi opravdano mogle da izazovu sumnju u njegovu nepristrasnost.

3. STRUČNOST I ODGOVORNOST

Sudija treba da poseduje teorijsko i praktično znanje i veštine potrebne za odgovorno, stručno i efikasno vršenje sudijske funkcije.

Sudija ima pravo i obavezu na stručno usavršavanje i obuku o trošku Republike Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

Primena:

3.1. Sudija ima obavezu da usavršava teorijsko i praktično znanje i veštine kroz program obuke.

3.2. Sudija treba da nastoji da kontinuirano usavršava znanje i veštine kako bi unapredio kvalitet sudske zaštite.

3.3. Sudija je dužan da poštuje rokove u toku postupka, uz poštovanje pravila o rešavanju hitnih predmeta.

3.4. Sudija je dužan da održava red i pristojnost u svim postupcima pred sudom i da se u ophođenju sa strankama, advokatima, sudijama porotnicima, drugim učesnicima u postupku i sudskim osobljem ponaša pristojno, obzirno i s poštovanjem.

3.5. Sudija je dužan da razvija i održava dobre kolegijalne odnose i stručnu saradnju sa drugim sudijama.

3.6. Sudija ima pravo i dužnost da od pravnih zastupnika, učesnika u postupku i zaposlenih u sudu, zahteva da se prema strankama u postupku i građanima koji se obraćaju sudu ponašaju pristojno, obzirno i s poštovanjem, kao i da se uzdrže od svakog postupka i ponašanja koje bi dovelo u pitanje ugled suda.

3.7. Poverljive informacije koje je saznao u toku postupka, sudija ne sme da koristi ili da ih saopštava drugim licima, osim u svrhe obavljanja sudijske funkcije.

4. DOSTOJANSTVENOST

Sudija je dužan da u obavljanju sudijske funkcije i u postupcima van suda razvija standarde ponašanja koji doprinose očuvanju ugleda i dostojanstva suda i sudija.

Primena:

4.1. Sudija mora da se uzdržava od nedoličnih postupaka, kao i od postupaka koji mogu narušiti poverenje javnosti u sud.

4.2. Sudija je dužan da čuva ugled suda i sudijske funkcije kroz pisanu i izgovorenu reč.

4.3. Sudija, kao lice izloženo stalnom sudu javnosti, slobodno i svojevolejno, prihvata lična ograničenja, koja mu nameće sudijska funkcija.

4.4. Sudija ne sme da koristi položaj sudijske funkcije radi ostvarivanja sopstvenih interesa, interesa članova svoje porodice ili drugih lica, niti sme da dozvoli drugima licima da ostave utisak da se bilo ko nalazi u takvom posebnom položaju da može da utiče na rad sudije.

4.5. Sudija i članovi njegove porodice neće tražiti niti primati bilo kakve poklone, zaveštanje, pozajmicu ili uslugu vezano za postupanje ili propuštanje u obavljanju sudijske funkcije, niti će sudija dozvoliti da to učini neko od sudskog osoblja.

4.6. Sudija je dužan da se uzdržava od svakog postupka kojim se stvara utisak o postojanju korupcije u sudu.

4.7. Sudija je dužan da se odeva prikladno, na način kojim se čuva ugled suda i lično dostojanstvo. Sudije u toku suđenja na raspravama, pretresima i javnim sednicama nose službenu odeću (toga).

5. POSVEĆENOST

Sudija je dužan da uloži svoj trud i znanje u ostvarenje najboljih rezultata.

Sudija je dužan da u skladu sa svojim mogućnostima i interesovanjima, pored obavljanja sudijske funkcije, obavlja i druge poslove koji su od važnosti za podizanje ugleda sudije i unapređenje rada suda.

Vansudske aktivnosti sudije ne smeju ometati njegovo redovno i uredno obavljanje sudijske funkcije.

Primena:

5.1. Obavljanje sudijske funkcije ima prvenstvo nad svim drugim aktivnostima sudije.

5.2. Sudija može obavljati aktivnosti koje nisu povezane sa obavljanjem sudijske funkcije, ukoliko one ne utiču na obavljanje sudijske funkcije, kao što su:

- pisanje, predavanje i učešće u javnim raspravama koje se odnose na pravo, pravni sistem i funkcionisanje sudstva;

- članstvo u vladinim radnim telima;

- učešće u naučnom, literarnom i umetničkom radu;

5.3. Sudija može primati naknadu za vansudijske aktivnosti, ukoliko takva naknada ne ostavlja utisak vršenja uticaja na sudiju u obavljanju sudijske funkcije. Visina naknade ne sme preći iznos koje bi drugo lice, koje nije sudija, primilo za slične aktivnosti.

6. SLOBODA UDRUŽIVANJA

Radi zaštite svojih interesa i očuvanja svoje samostalnosti i nezavisnosti, sudije imaju pravo da se udružuju.

Primena:

6.1. Sudija može biti član strukovnog udruženja ili drugih organizacija i učestvovati u njihovom radu, koje će, radi zaštite i podizanja ugleda sudijske profesije, zastupati njihove interese i štiti nezavisnost i položaj sudijske funkcije.

7. ODANOST PRINCIPIMA ETIČKOG KODEKSA

Sudija je dužan da se u svakoj prilici pridržava Etičkog kodeksa i principi ovog kodeksa su način života sudije.

Primena:

7.1. Sudija je dužan da u svakoj prilici ostavlja utisak besprekornog ponašanja.

7.2. Sudija će, pored ličnog postupanja u skladu sa principima ovog kodeksa, podsticati i druge sudije da ih poštuju. Sudija ima pravo i dužnost da ukaže nadležnim organima na ponašanje sudije koje je u suprotnosti sa ovim kodeksom.

7.3. Kršenje odredaba Etičkog kodeksa u većoj meri je disciplinski prekršaj.

Ovaj kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Broj 110-00-11/2010-01

U Beogradu, 14. decembra 2010. godine